

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa	2201725
Promoguda per	(...)
Matèria	Serveis socials
Assumpte	Responsabilitat patrimonial. Demora.
Actuació	Resolució de consideracions a l'Administració

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Antecedents

D'acord amb la normativa que regeix el funcionament d'aquesta institució, la persona promotora de la queixa va presentar un escrit que va ser registrat el 19/05/2022.

En el text manifestava que en data 19/01/2021 presentà una sol·licitud per a la revisió del grau de dependència de la seua mare, qui va morir el 17/08/2021 sense que el seu expedient fora resolt.

En data 09/09/2021 la promotora de la queixa presentà un escrit a la Conselleria per comunicar la defunció de la seua mare, i tampoc havia obtingut resposta.

Amb data 28 de setembre de 2021 es va emetre la resolució per la qual es declarava la finalització d'aquest procediment a causa de la impossibilitat material de continuar-lo i es va acordar l'arxivament de les actuacions.

Com que la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives no va iniciar d'ofici l'oportú expedient per responsabilitat patrimonial, en data 24/11/2021 (núm. Reg. PROCT/2021/9037) la promotora de la queixa, en qualitat d'hereua, va presentar una reclamació per responsabilitat patrimonial juntament amb la documentació corresponent, però en la data de presentar el seu escrit de queixa encara no havia obtingut resposta.

De l'anàlisi dels fets descrits i la normativa aplicable es deduïa que la presumpta inactivitat de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives podria afectar els drets reconeguts a les persones dependents i els dels seus familiars/hereus, cosa que facultava el Síndic de Greuges per a intervenir en el present supòsit, d'acord amb el que hi ha disposat en l'article 38 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i en l'article 1 de la Llei 2/2021, de 26 de març, de la Generalitat, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

Considerarem que la queixa reunia els requisits establits en els articles 22 a 30 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, per la qual cosa es va admetre a tràmit i es va resoldre l'obertura del procediment de queixa 2201725, de conformitat amb allò determinat en l'article 31 de la citada llei.

A fi de contrastar el que la persona promotora exposava en la seua queixa, el 24/05/2022 sol·licitàrem a la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives un informe detallat i raonat sobre els fets que havien motivat l'obertura del present procediment de queixa, juntament amb la seua valoració sobre la possible afectació al dret invocat, a l'efecte del qual la llei del Síndic concedeix un mes de termini.

Amb data 27/06/2022 va tenir entrada en aquesta institució sol·licitud d'ampliació de termini per part de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, i a l'empara de l'art. 31.2 de la Llei 2/2021 li va ser concedida mitjançant Resolució de 27/06/2022.

L'11/08/2022 vam rebre en aquesta institució l'informe requerit, amb el contingut següent:

Quant a l'expedient objecte de la queixa, l'informem que consultats els antecedents que obren en aquest departament, no constava sol·licitud de reclamació de responsabilitat patrimonial en matèria de dependència iniciada per la interessada en el procediment de queixa instat davant el Síndic de Greuges. No obstant l'anterior, davant l'afirmació efectuada per la interessada davant el Síndic de Greuges, instant la presentació en data 24-11-2021 d'una sol·licitud de reclamació per responsabilitat patrimonial juntament amb documentació, s'ha realitzat consulta en el Registre d'Entrada i s'ha observat, que efectivament en aquesta data va tindre entrada una sol·licitud a nom de la interessada, però no de reclamació de responsabilitat patrimonial sinó una sol·licitud de reclamació per minoració en la prestació. En eixe moment i donat la documentació que presentava i veure que no es corresponia la sol·licitud amb una minoració, es va deduir que era documentació per a la revisió de grau, competència de la Direcció General d'Atenció Primària i Autonomia Personal, per la qual cosa es va traslladar la documentació al Servei de Procediments Especials.

Revisada la documentació per a donar curs a la queixa, s'ha comprovat que encara que la sol·licitud és per minoració, realment s'està reclamant la responsabilitat patrimonial per la revisió de grau i haver mort la persona dependent sense haver aprovat el PIA d'aquesta revisió.

Per tot això, s'ha procedit a obrir expedient de responsabilitat patrimonial a sol·licitud de persona interessada (RPD) de l'exercici 2021, igual que quan li haguera tocat en presentar la documentació el 24 de novembre de 2021, donant-li el número d'expedient (...).

Amb caràcter general hem d'assenyalar que la tramitació dels expedients de responsabilitat patrimonial en matèria de dependència es realitza per rigorós ordre d'entrada. Actualment s'estan tramitant els primers expedients de l'exercici 2018 iniciats a sol·licitud dels interessats.

El procediment de responsabilitat patrimonial és un procediment administratiu que es tramita conforme a la Llei 39/2015, d'1 octubre, del Procediment Administratiu Comú de l'Administracions Públiques, estant l'Administració obligada a dictar resolució expressa i a notificar-la. En aquests moments i d'acord amb les exigències quant a la tramitació electrònica que determina la pròpia llei, s'estan estudiant models de gestió informatitzada d'expedients administratius que faciliten tant la gestió com el seguiment dels expedients en matèria de responsabilitat patrimonial derivada de la dependència. Però mentre aquest procés es troba en fase d'estudi i valoració pels òrgans competents en matèria de tramitació electrònica de la Generalitat i a l'espera de l'inici dels treballs que faça efectiva un desenvolupament informàtic vàlid, la tramitació dels mateixos es realitzarà amb els mitjans personals i materials dels quals es disposa fins hui.

A aquesta situació ha d'afegir-se el fet que es gestionen nombroses incidències que afecten les sol·licituds presentades pels interessats que requereixen efectuar requeriments d'esmena. Alhora es ve informant tant presencial com per e-mail sobre els dubtes que plantegen els interessats sobre l'estat de tramitació dels expedients.

Això suposa una càrrega de treball afegida, que s'assumeix a l'efecte de facilitar la comprensió dels tràmits a efectuar pels interessats i el dret d'aquests, a estar informats.

L'expedient de responsabilitat patrimonial objecte de la queixa, es troba a la secció de responsabilitat patrimonial amb la finalitat de comprovar la documentació acreditativa de la condició d'interessat i la resta de documents necessaris per a continuar amb la tramitació de l'expedient.

Respecte a la data prevista per a la resolució de l'expedient de responsabilitat patrimonial, donat tot l'anteriorment exposat, no es pot preveure data de resolució.

En data 12/08/2022 vam donar trasllat de l'informe a la persona promotora de la queixa perquè, si ho considerava oportú, hi presentara escrit d'al·legacions, cosa que no va realitzar.

En el moment d'emetre aquesta resolució no ens consta que s'haja resolt l'expedient de responsabilitat patrimonial iniciat al novembre del 2021. D'altra banda, la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, en el seu informe, no concreta una data de previsió de resolució i sols fa referència al fet que, seguint un ordre cronològic, han començat a tramitar-se les reclamacions presentades a començament del 2018.

2 Fonamentació legal

Arribats a aquest punt, i després de l'estudi de la informació que consta en l'expedient, passem a resoldre la present queixa.

Com que l'actuació descrita de l'Administració podria no ser prou respectuosa amb els drets de la persona afectada, li demanem que considere els arguments que, com a fonament de les consideracions amb les quals concloem, li exposem a continuació.

La Llei 39/2006, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, en la seua exposició de motius assenyala que «l'atenció a aquest col·lectiu de població en situació de dependència és en un repte ineludible per als poders públics, que requereix una resposta ferma, sostinguda i adaptada a l'actual model de la nostra societat».

Conformement a l'article 13 de la Llei 39/2006, aquesta atenció haurà d'orientar-se a la consecució d'una millor qualitat de vida i autonomia personal de les persones en situació de dependència. Per aquest motiu, el temps que l'Administració ha d'emprar per a determinar les mesures necessàries amb vista a atendre les necessitats d'aquestes persones ha de ser l'indispensable i necessari.

L'article 103 de la Constitució Espanyola ordena a l'Administració que actue d'acord amb el principi d'eficàcia.

2.1 Existència de responsabilitat patrimonial de l'Administració

En aquest cas concorren totes les circumstàncies que donen lloc a reconèixer l'existència de responsabilitat patrimonial de l'Administració pel deficient funcionament dels seus serveis, per la qual cosa resulta raonable exigir-li que actue amb coherència.

Tal com vam indicar en la [queixa d'ofici 2004001](#) que obrírem sobre aquest assumpte, la jurisprudència ha estimat que la demora constitueix un funcionament anormal de l'Administració que dona dret al rescabament de danys i perjudicis, i els hereus de la persona dependent tenen dret a reclamar la reparació del mal que el retard en la resolució de l'expedient de dependència els puga haver causat, ja que el dret econòmic que es puga derivar d'això integra la massa hereditària, i és transmès el dia de la defunció (Sentència número 69/2020, de la Secció 4a del TSJCV, de data 6/02/2020. Núm. Recurs 38/2018) i la via per a això també l'ha establida la jurisprudència, i és la Reclamació de Responsabilitat Patrimonial.

En la queixa d'ofici citada la Conselleria, amb la voluntat de poder resoldre els expedients dins de termini, manifesta que ha incrementat progressivament la plantilla amb personal tècnic, administratiu i auxiliar i que està treballant, en col·laboració amb la Direcció General de Tecnologies de la Informació de la Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic, en el desenvolupament d'una aplicació informàtica que faça possible l'abocament de dades i expedients, i permeta més eficàcia en la seua gestió.

Justament amb la intenció d'agilitar la tramitació dels expedients en què s'ha produït la defunció de la persona dependent sense que l'Administració haja resolt dins de termini l'expedient de dependència, la Conselleria considera adequat iniciar d'ofici un expedient de responsabilitat patrimonial, i així ho fa habitualment, encara que no ens consta que s'haja realitzat en el present cas. No obstant això, ni amb els expedients iniciats d'ofici comprovem que la resolució avance significativament.

Quant a la regulació de la responsabilitat patrimonial es troba en els articles 32 a 37 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

El termini per a resoldre els procediments en matèria de responsabilitat patrimonial és el de 6 mesos, d'acord amb l'article 91.3 de la Llei 39/2015, ja esmentada.

Pel que fa a la responsabilitat de la tramitació, l'article 20 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, estableix que els titulars de les unitats administratives i el personal al servei de les administracions públiques que tinguen a càrrec seu la resolució o el despatx dels assumptes seran responsables directes de la seua tramitació i han d'adoptar les mesures oportunes per a remoure els obstacles que impedisquen, dificulten o retarden l'exercici ple dels drets dels interessats o el respecte als seus interessos legítims, i disposar allò necessari per a evitar i eliminar tota anormalitat en la tramitació de procediments.

3 Resolució de consideracions a l'Administració

Davant de tot això i de conformitat amb el que s'estableix en l'article 33 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, formulem la següent **Resolució de consideracions**:

A la CONSELLERIA D'IGUALTAT I POLÍTQUES INCLUSIVES:

1. ADVERTIM aquesta Administració que els informes remesos han de contenir, expressament, dades actualitzades de l'expedient sol·licitat.

2. LI RECORDEM L'OBLIGACIÓ LEGAL de resoldre dins de termini, atés que el no compliment d'aquesta obligació augmenta la incertesa que es deriva de la falta de resolució i amplia encara més, si és possible, el sofriment suportat per les persones dependents i les seues famílies, en un moment de dificultats econòmiques.

3. LI SUGGERIM que, atés que han transcorregut 7 mesos des de la sol·licitud de revisió del grau de dependència de la persona afectada fins a la seua defunció sense que s'haja resolt el seu expedient, de manera que s'ha incomplert l'obligació legal de resoldre abans de sis mesos, de manera urgent resolga la reclamació de responsabilitat patrimonial iniciada de part al novembre de 2021, fa ja més de 9 mesos.

4. ACORDEM que ens remeta, en el termini d'un mes, segons preveu l'article 35 de la citada llei reguladora d'aquesta institució, el preceptiu informe en el qual ens manifeste l'acceptació de les consideracions que li realitzem i indique les mesures que s'adoptaran per al seu compliment o, si s'escau, que ens comuniqui les raons que considere per a no acceptar-les.

Finalment, **ACORDEM** que es notifique la present resolució a la persona interessada i a la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, i que es publique en la pàgina web del Síndic de Greuges.

Àngel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana